

IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa

Prof. Dr. Tom Vander Beken

Nederlandse Politie-academie *Parelvissers*
Warnsveld, 29-30 augustus 2006

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 1

IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

Intro

“Since the plotters were flexible and resourceful, we cannot know whether any single step or series of steps would have defeated them. What we can say with confidence is that none of the measures adopted by the U.S. government from 1998 to 2001 disturbed or even delayed the progress of the al Qaeda plot. Across the government there were failures of imagination, policy, capabilities, and management. The most important failure was one of imagination. We do not believe leaders understood the gravity of the threat.”

(National Commission on Terrorist Attacks Upon the United States, 2004: 9)

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 2

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

Overzicht

1. Criminaliteitsanalyse en beleid
2. Risico, dreiging, schade en kwetsbaarheid
3. Instrumenten om (georganiseerde) criminaliteit te « meten ».
4. Toekomst en criminaliteitsanalyses
5. Conclusies

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 3

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

1. Criminaliteitsanalyse en beleid

- a. Waarom analyses van criminaliteit?
- b. Wat moeten/willen we weten?

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 4

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

1a. Waarom analyses van criminaliteit?

Criminaliteit/veiligheid staat bovenaan de agenda van vele beleidsvoerders.

Opdat een geschikt antwoord geleverd zou kunnen worden worden t.a.v. het fenomeen, is het noodzakelijk dat de beleidsvoerders **geïnformeerd** worden (preventief en/of repressief, operationeel, tactisch en strategisch).

Analyses hebben tot doel **kennis en inzicht** te verschaffen, niet louter informatie te verschaffen.

Analyses moeten helpen **prioriteiten** te stellen.

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 5

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

1b. Wat moeten/willen we weten?

Het aanleveren van **kennis** over criminaliteitsfenomeen is:

meer dan het rapporteren over de activiteit van de wetshandhavingsdiensten: (on)beduidende activiteit van de wetshandhavers kan (on)beduidende fenomenen "creëren"; ideeën aanreiken om **vooruit te denken** over mogelijke toekomstige ontwikkelingen (meer dan een rapport over de situatie van vorig jaar); niet alleen cijfers aanreiken over daders/verdachten, groepen of activiteiten maar een **rangschikking** van deze elementen om verschillen aan te tonen in ernst, gevaarlijkheid, ...en inzicht verlenen in het **risico** en **dreiging** van criminaliteit, de **schade** daardoor veroorzaakt en de **kwetsbaarheid** van de omgeving.

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 6

IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

2a. Risico, dreiging, schade en kwetsbaarheid

Het **risico** is de kans dat **gedrag** (een gebeurtenis) zich voordoet dat ongewenst (doelstelling) is.

De **dreiging** van criminaliteit hangt af van de mogelijkheden van de potentiële wetsovertreders (**capability**) en hun bereidheid om criminaliteit te plegen (**intent**).

De **schadelijkheid** van de criminaliteit hangt af de (economische, emotionele, fysieke, intellectuele, politieke) **negatieve gevolgen van de realisatie** van de dreiging.

De **kwetsbaarheid** hangt af van de mogelijkheden tot criminaliteit die de **omgeving** deze potentiële wetsovertreders biedt.

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 7

IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

2b. Risico, dreiging, schade en kwetsbaarheid

```

graph TD
    DREIGING[DREIGING (criminaliteit)] --> KWETSBAARHEID[KWETSBAARHEID (omgeving)]
    KWETSBAARHEID --> SCHADE[SCHADE (maatschappij)]
    DREIGING --> RISICO[RISICO]
    SCHADE --> RISICO
  
```

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 8

IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
 Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

3. Instrumenten om (georganiseerde) criminaliteit te « meten »

Er bestaan verschillende methodologische tools om « zinvolle » analyses van (georganiseerde) criminaliteit te maken, vanuit (een combinatie van) verschillende invalshoeken:

- Dreiging
- Kwetsbaarheid
- Schade
- Risico

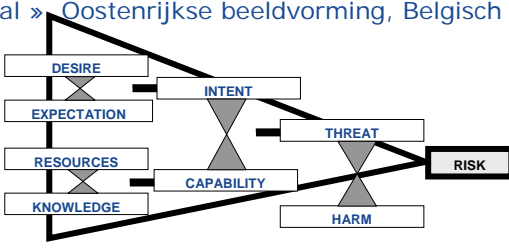
www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 9

IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
 Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

3a. Dreigingsanalyses

De doelstelling is het meten van de **bereidheid** (intent) en de **mogelijkheden** (capability) van de daders of groepen en deze te **rangschikken** volgens hun gevaarlijkheid (b.v. Canadese « Sleipnir » analyse, maar ook Duitse « ÖK-Potenzial » Oostenrijkse beeldvorming, Belgisch model...).

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 10

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

3b. Kwetsbaarheidstudies

De doelstelling is het detecteren van **zwakke punten** in de (legale) omgeving **die misbruikt zouden kunnen worden** door (georganiseerde) criminaliteit (geen beïnvloeding door wetshandhavingsactiviteit):

- Kwetsbaarheidstudies van economische sectoren (IRCP-studies diamant, transport, afval,...);
- Omgevingsanalyses die politieke, economische, sociale, technologische en environmentele (PESTE) evoluties gebruiken om (toekomstige) criminaliteitstrends in kaart te brengen;
- Scenario studies over « onzekerheden »;
- Crime proofing studies over wetgeving en producten; ...

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 11

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

3c. Schadelijkheidsanalyses

De doelstelling ligt bij het evalueren van de **gevolgen** (harm) veroorzaakt door (georganiseerde) criminaliteit.

Rangschikken van fenomenen/groepen/kwetsbaarheden in functie van hun schadelijke gevolgen;

Moeilijk en veel kritiek mogelijk:

- wat** is schadelijkheid (economisch, emotioneel, fysiek, intellectueel, politiek...)?
- hoe** meet en vergelijkt men dit?

Voorbeelden: Benadering in het VK (NCIS en SOCA)

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 12

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

3d. Risico analyses

De doelstelling is het risico te analyseren, waarbij analyses van **dreiging**, **kwetsbaarheid** en **schadelijkheid** worden gecombineerd.

Dit is een « ideaal » model want het:

combineert analyses van het **fenomeen** (dreiging), de mogelijkheden voor criminaliteit in de **omgeving** (kwetsbaarheden) en van de **schadelijkheid**; en

geeft **kennis** aan beleidsvoerders die niet enkel gebaseerd is op de activiteit van wetshandhavers zodat het gemakkelijker wordt **prioriteiten** te stellen op het vlak van preventie en repressie.

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 13

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

4. Toekomst en criminaliteitsanalyses

- a. Omgevingsanalyses overschat
- b. Werken met onzekerheden: scenario's
- c. Criminaliteitsscenario's voor Europa
- d. Evaluatie

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 14

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

4a. Omgevingsanalyses overschat

Omgevingsanalyses gaan ervan uit dat het:

1. mogelijk is **belangrijke trends** in de samenleving te dedecteren waarvan aangenomen wordt dat zij zich in de toekomst verder zullen zetten (voorspelling)
2. mogelijk is deze trends aan een **criminaliteitsbeeld** te linken (causaal verband)

Dit is heel **moeilijk vol te houden** gezien de complexiteit van de maatschappelijke ontwikkelingen én van criminaliteit. Het voorspellen en unilateraal verbanden leggen is **eerder een « kunst » dan een wetenschap**. Bovendien stelt het de **toekomst als statisch** en onontkoombaar (belang voor beleidsmaker?) voor.

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 15

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

4b. Werken met onzekerheden: scenario's

De scenario-techniek laat toe na te gaan of men voorbereid is op mogelijke toekomstige situaties.

Scenario's stellen niet één bepaalde toekomst voor maar verschillende alternatieve werelden, waarop al dan niet geanticipeerd kan worden.

Uitgangspunt zijn belangrijke « onzekerheden » die als een toekomstig verhaal worden uitgewerkt.

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 16

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

4c. Criminaliteitsscenario's voor Europa

Dreiging (criminele groepen): toegang tot technologie en de rol van de publieke sector:
Desperate violence, Hide and seek, Traditional variety en Cyber strategies;

Kwetsbaarheid (legale economie): de handhaving van intellectuele eigendomsrechten en de regulering van economische sectoren:
E sectors, Fortress Europe, Sieve en Fragmented vulnerability.

(voorbeelden uit T. Vander Beken, ed., European Organised Crime Scenarios for 2015, 2006)

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 17

 IRCP Institute for International Research on Criminal Policy
Ghent University

Prof. Dr. T. Vander Beken – Beeldvorming en veiligheidsbeleid in Europa – Warnsveld, 30 augustus 2006

4d. Evaluatie

In tegenstelling tot b.v. analyses uit de bedrijfswereld gaan criminaliteitsanalyses op een zeer rudimentaire wijze om met « toekomst ».

Omgevingsanalyses kunnen zinvol zijn als hulpmiddel.

Scenario's zijn interessanter en geven een meer dynamisch beeld van toekomst dat door beleidsvoerders kan gebruikt worden.

www.ircp.org Universiteitstraat 4, B-9000 Ghent, Belgium Tom.VanderBeken@UGent.be T +32 (0)9 264 69 39, F +32 (0)9 264 84 93 18

5. Conclusies

Er is een duidelijke (en terechte) vraag naar betere criminaliteits- en veiligheidsanalyses.

De antwoorden tot nog toe geleverd zijn erg fragmentair en hebben weinig conceptuele helderheid of visie.

Er kan veel worden geleerd (en toegepast) van risico-analyse en scenario discoursen uit andere disciplines.